HARMONOGRAM

Księga abstraktów

VICTIMIZATION

in Historical Memory and Memory Politics in Central and Eastern Europe: Contested Legacies, Identity and Politics

Kraków, 19.10.2026

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych
ul. Władysława Reymonta 4, 30-059 Kraków

JAGIELLONIAN UNIVERSITY IN KRAKÓW
INSTITUTE OF EUROPEAN STUDIES

kne

KNÖN Koło Naukowe Obszaru Niemieckojęzycznego UJ

RESEARCH UNIVERSITY
EXCELLENCE INITIATIVE

VICTIMIZATION

in Historical Memory and Memory Politics in Central and Eastern Europe: Contested Legacies, Identity and Politics

Od organizatorów

Drodzy Uczestnicy,

*Miło nam powitać Was na ogólnopolskiej konferencji pt. **„Victimization in Historical Memory and Memory Politics in Central and Eastern Europe: Contested Legacies, Identity and Politics”**.*

Uprzejmie informujemy, że nasze wydarzenie odbywa się równolegle z międzynarodową konferencją pt. „The Iron Curtain: Memory, Borders and Political Transformations in Contemporary Europe”.

Wszystkie przerwy kawowe oraz lunche zapewniane przez organizatorów są w pełni dostępne dla uczestników obu konferencji.

Serdecznie zapraszamy do udziału w charakterze słuchaczy w panelach drugiego wydarzenia – dokładne terminy i godziny zostały zaznaczone w Państwa harmonogramach.

Szczegółowy harmonogram oraz księga abstraktów konferencji „The Iron Curtain” są dostępne pod linkiem: Strona wydarzenia na Facebooku

Mamy nadzieję, że połączenie obu konferencji stanie się doskonałą okazją do integracji, wymiany spostrzeżeń oraz inspirujących, merytorycznych dyskusji.

Życzymy owocnych obrad!
Komitet Organizacyjny

JAGIELLONIAN UNIVERSITY IN KRAKÓW
INSTITUTE OF EUROPEAN STUDIES

KNE

KNON Koło Naukowe Obszaru Niemieckojęzycznego UJ

RESEARCH UNIVERSITY
EXCELLENCE INITIATIVE

19.10.2026

SALA NR 1 (TBA)

9:00 - 11:00 | The Iron Curtain in Pop Culture & Literature

Panel w ramach trwającej konferencji:

THE IRON CURTAIN
Memory, Borders and Political Transformations in Contemporary Europe

11:00 - 13:00 | The German Affairs

Panel w ramach trwającej konferencji:

THE IRON CURTAIN
Memory, Borders and Political Transformations in Contemporary Europe

SALA NR 2 (TBA)

09:00 - 11:00 | Lokalne miejsca pamięci i spory o historię

Maksymilian Mol (Uniwersytet Jagielloński)
Lviv, Lwów, Lemberg: Displacement and Competing Memories in a Contested City

Szymon Kulig (Uniwersytet Warszawski)
Zapomniani żołnierze czy aparat represji? Pamięć lokalna i odgórna polityka pamięci w sporze o tablicę Sudeckiej Brygady WOP w Kłodzku

Filip Koźmiński i Mikołaj Poślada (Uniwersytet Jagielloński)
Černovská tragedia - symboliczne narodziny słowackiego ruchu narodowego

11:00 - 13:00 | Czechoslovakia

Panel w ramach trwającej konferencji:

THE IRON CURTAIN
Memory, Borders and Political Transformations in Contemporary Europe

13:00-14:00 Przerwa kawowa

14:00 - 15:00 | Cold War Alliances

Panel w ramach trwającej konferencji:

THE IRON CURTAIN
Memory, Borders and Political Transformations in Contemporary Europe

14:00 - 15:00 | Klasa robotnicza

Marcel Wurszt (Uniwersytet Jagielloński)
The Forgotten Victims as Contemporary Problem: The Portrayal of Working People in Polish 'People's History Turn'

Tomasz Rosowski (Uniwersytet Jagielloński)
Bread and Freedom, Minus the Bread: The Worker as Victim in Polish Memory Politics

SALA NR 1 (TBA)

SALA NR 2 (TBA)

15:00-16:30 Lunch

16:30 - 18:00 | Borders

Panel w ramach trwającej konferencji:

THE IRON CURTAIN

Memory, Borders and Political Transformations in Contemporary Europe

16:30 - 18:00 | Postacie-symbole

Kacper Godziek (Uniwersytet Jagielloński)
Od Trianon do Zełenskiego: wiktymizacja i populistyczne konstruowanie wspólnoty w retoryce politycznej Viktora Orbána

Mateusz Bobek (Uniwersytet Jagielloński)
Wyzwania polskiej polityki repatriacyjnej względem Polonii kazachskiej

Maria Anna Ślugaj (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu)
Figury pamięci jako ważny element zrozumienia historii na przykładzie Jana Pawła II oraz Imre Nagyego

VICTIMIZATION

in Historical Memory and Memory Politics in Central and Eastern Europe: Contested Legacies, Identity and Politics

JAGIELLONIAN UNIVERSITY IN KRAKÓW INSTITUTE OF EUROPEAN STUDIES

KNE

KNON Koło Naukowe Obszaru Niemieckojęzycznego UJ

RESEARCH UNIVERSITY EXCELLENCE INITIATIVE

SALA: TBA 9:00 - 11:00

Lokalne miejsca pamięci i spory o historię

Moderator: TBA

Lviv, Lwów, Lemberg: Displacement and Competing Memories in a Contested City

Maksymilian Mol | Uniwersytet Jagielloński

Abstrakt:

The city's three names are not merely linguistic alternatives: they evoke different political, cultural, and national histories and reveal the layered identities attached to the same urban space. The dramatic transformations of the twentieth century – including the Second World War, the Holocaust, changing borders, occupation, and the post-war displacement of the Polish population – fundamentally altered the city's demographic composition and its relationship with the past. The presentation asks how different communities remember Lviv/Lwów/Lemberg as a site of loss, displacement, persecution, and historical injustice. It focuses particularly on the Polish memory of Lwów as a lost homeland, Ukrainian narratives of Lviv shaped from the birth of its national movement in the 19th century to the turbulent times of the 20th, as well as the destruction of the Jewish community of pre-war Lemberg. Rather than treating these memories as isolated national narratives, the presentation explores how they overlap, compete, and sometimes challenge one another. By examining commemorative practices, urban space, monuments, cemeteries, historical terminology, and representations of the city's past, the presentation argues that victimhood can become spatially anchored. Lwów/Lviv/Lemberg in particular, as a place where many different narratives built upon victimhood overlap, in a often mutually exclusive way, is a particularly interesting case for examining how displacement transforms collective memory and how contested urban spaces become arenas in which competing historical identities and claims to victimhood clash with one another. Methodologically, the presentation uses a comparative qualitative approach combining memory studies with discourse analysis. It examines selected historical narratives, memoirs, commemorative practices, monuments, cemeteries, and representations of Lviv/Lwów/Lemberg in Polish, Ukrainian, and Jewish contexts. Particular attention is paid to the language used to describe displacement, persecution, loss, belonging, and victimhood, as well as to the ways in which different communities attribute meaning to the same urban spaces.

Bio:

Bachelor's degree in International Studies from Jagiellonian University. Currently pursuing a Master's degree in Political Science and International Relations at the same university. Holds a professional degree in Instrumental Music (namely the Guitar). Founder and current Chairman of the Jagiellonian University Debate and Discussion Society. Academic interests include, but are not limited to, international relations, Realpolitik, realist thought, soft power, strategy, and Polish, German and U.S. politics.

Zapomniani żołnierze czy aparat represji? Pamięć lokalna i odgórna polityka pamięci w sporze o tablicę Sudeckiej Brygady WOP w Kłodzku

Szymon Kulig | Uniwersytet Warszawski

Abstrakt:

Referat analizuje spór wokół tablicy poświęconej Sudeckiej Brygadzie Wojsk Ochrony Pogranicza, odsłoniętej w Kłodzku w czerwcu 2025 r. i usuniętej w kwietniu 2026 r. po interwencji Instytutu Pamięci Narodowej. Analiza koncentruje się na relacjach między narracjami odgórnymi i lokalnymi. Pierwszą z nich najpełniej wyartykułował IPN, przedstawiając WOP jako część komunistycznego aparatu represji, a usunięcie tablicy jako obronę prawdy historycznej i porządku prawnego. Lokalne pole pamięci było bardziej zróżnicowane: środowiska byłych żołnierzy i przedstawiciele samorządu akcentowali służbę, pracę, regionalne zakorzenienie formacji i pomoc mieszkańcom, podczas gdy dawni działacze opozycji demokratycznej przywoływali doświadczenia inwigilacji, zatrzymań oraz ograniczeń obowiązujących w strefie nadgranicznej. Przypadku nie można zatem sprowadzić do prostego konfliktu państwa z jednolitą wspólnotą lokalną.

Bio:

Szymon Kulig Szymon Kulig (ur. 1998 r.), absolwent Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego. Swoje zainteresowania badawcze koncentruje na historii najnowszej, w szczególności na formacjach ochrony granic. Jest autorem pracy licencjackiej dotyczącej instytucji Oficerskich Sądów Honorowych w Wojskach Ochrony Pogranicza (2021 r.) oraz magisterskiej dotyczącej udziału Wojsk Ochrony Pogranicza w stanie wojennym (2023 r.). Publikuje także prace poświęcone Korpusowi Ochrony Pogranicza oraz Straży Granicznej II RP. ORCID: 0000-0001-6037-8660.

Černovská tragedia - symboliczne narodziny słowackiego ruchu narodowego

Filip Koźmiński, Mikołaj Poślada | Uniwersytet Jagielloński

Abstrakt:

Tragedia w Černovej z 27 października 1907 roku, w której od kul żandarmerii zginęło 15 mieszkańców protestujących przeciw represjom wobec słowackiego ks. Hlinki. Lokalny dramat stała się jednym z najważniejszych symboli słowackiego ruchu narodowego. Celem referatu jest zbadanie, w jaki sposób spór o postać Andreja Hlinki przekształcił się w opowieść o walce Słowaków o prawa narodowe. Wydarzenia zostaną przedstawione w kontekście napięć między mieszkańcami, władzami kościelnymi i administracją węgierską. Podstawą badania będzie jakościowa analiza ówczesnej prasy oraz późniejszych wypowiedzi i form upamiętniania tragedii. Pozwoli ona prześledzić, jak zmieniała się interpretacja wydarzeń, a także jakie znaczenie miały ich międzynarodowy oddźwięk i postać Hlinki. Określenie „symboliczne narodziny" odnosi się zatem do umocnienia wspólnej narracji politycznej, a nie do początku istniejącego już wcześniej ruchu narodowego.

Bio:

Filip Koźmiński – doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Społecznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, absolwent europeistyki. Bada politykę historyczną Republiki Słowackiej, ze szczególnym uwzględnieniem pamięci o Słowackim Powstaniu Narodowym. Interesuje się tożsamością narodową, trudnym dziedzictwem i przemianami politycznymi w Europie Środkowej.

Mikołaj Poślada – student historii na Uniwersytecie Jagiellońskim, specjalizujący się w archiwistyce. Interesuje się historią państw komunistycznych, dziejami prasy, czesko-niemieckim pograniczem kulturowym.

SALA: TBA 14:00 - 15:00

Klasa robotnicza

Moderator: TBA

The Forgotten Victims as Contemporary Problem: The Portrayal of Working People in Polish 'People's History Turn'

Marcel Wurszt | Uniwersytet Jagielloński

Abstrakt:

The paper examines the portrayal of Polish working people within the contemporary “People’s History Turn” and explores the extent to which this historiographical shift reconstructs peasants as forgotten victims of historical injustice. The presentation focuses on the tension between two approaches: portraying peasants primarily as subjects of exploitation, serfdom and structural violence, and recognizing their historical agency, resistance and capacity to shape social change. The main research objective is to determine whether the contemporary “People’s History Turn” merely broadens historical memory or also produces a new politics of victimhood by assigning particular groups the status of historical victims. Methodologically, the paper combines critical analysis of sources with historiographical analysis of selected contemporary works on Polish peasant and workers history. The paper argues that the contemporary recovery of peasant experiences represents an important democratization of historical memory, while simultaneously raising questions about the consequences of framing marginalized groups predominantly through victimhood.

Bio:

Master’s student at Jagiellonian University. Participant in several phases of the “Initiative of Excellence” strategic program. Author of a chapter in a peer-reviewed academic monograph. Secretary and board member of the Debates and Discussions Academic Club. Experience in writing academic articles; active participation in academic conferences where I presented papers, as well as in popular science workshops where I cooperated with high school students. Research interests: political theory, political history, public administration and local government.

Bread and Freedom, Minus the Bread: The Worker as Victim in Polish Memory Politics

Tomasz Rosowski | Uniwersytet Jagielloński

Abstrakt:

This paper examines the figure of the worker as a victim in Polish memory politics after 1989. Public commemoration of workers' suffering in the twentieth century concentrates on three moments: Poznań in June 1956, the Baltic coast in December 1970 and martial law in 1981. The paper argues that the worker is recognised as a victim only when the perpetrator is the communist state and the protest can be narrated as national and anti-communist. The objectives are threefold: to show how protests that began with demands concerning wages, work norms and food prices came to be remembered as struggles for freedom and independence; to identify which worker victims are excluded from this narrative; and to explain how this selective memory legitimises the post-1989 political order. Methodologically, the paper combines a comparative analysis of commemorative practices with critical discourse

analysis. It examines parliamentary resolutions and national days of remembrance, museum exhibitions, monuments, street names, etc. The analysis is built on paired cases. Poznań 1956, is contrasted with Kraków 1936, when workers were shot by the police of the interwar Polish state. The Gdańsk shipyard in December 1970 is set against the February 1971 strike of women textile workers in Łódź. The Revolution of 1905 serves as a case of selective memory, remembered through its patriotic strand while its socialist dimension is set aside. Finally, the paper considers the losers of the post-1989 transformation, who find no place in the dominant narrative.

Bio:

Tomasz Rosowski – a master's degree student at the Institute of Political Science and International Relations of the Jagiellonian University

SALA: TBA 16:30 - 18:00

Postacie-symbole

Moderator: TBA

Od Trianon do Zełenskiego: wiktymizacja i populistyczne konstruowanie wspólnoty w retoryce politycznej Viktora Orbána

Kacper Godziek | Uniwersytet Jagielloński

Abstrakt:

Pamięć o traktacie z Trianon z 1920 roku i związanej z nim utracie znacznej części terytorium i ludności stanowi istotny element współczesnej węgierskiej tożsamości narodowej. Trauma ta może być jednak rozpatrywana nie tylko jako przedmiot polityki pamięci, lecz również jako zasób wykorzystywany do konstruowania współczesnych narracji politycznych. Szczególnie interesującym przypadkiem jest retoryka Viktora Orbána, w której Węgry przedstawiane są jako wspólnota wielokrotnie wystawiana na działanie zewnętrznych sił, a kolejne podmioty – m.in. instytucje Unii Europejskiej, George Soros czy Ukraina – mogą być przedstawiane jako zagrożenie dla jej interesów, integralności i suwerenności. Celem wystąpienia jest analiza mechanizmu wiktymizacji obecnego w narracji Viktora Orbána oraz określenie roli, jaką odgrywa on w populistycznym konstruowaniu wspólnoty narodowej. Analiza zostanie przeprowadzona z wykorzystaniem teorii rozumu populistycznego Ernesto Laclaua, w szczególności koncepcji pustego znaczącego, łańcucha ekwiwalencji oraz konstytutywnego podziału między „ludem" a jego przeciwnikami. Wystąpienie oparte zostanie na jakościowej analizie wybranych wypowiedzi Viktora Orbána dotyczących Trianon, pamięci historycznej oraz współczesnych zagrożeń dla Węgier. W wystąpieniu postawione zostanie pytanie badawcze: w jaki sposób Viktor Orbán wykorzystywał wiktymizację i pamięć o traumie trianońskiej do zwiększenia politycznej mobilizacji i poszerzenia elektoratu? Teza, której udowodnienia podejmuje się autor głosi, że narracja wiktymizacyjna pozwala przedstawiać wspólnotę węgierską jako nieustannie pozbawianą możliwości osiągnięcia pełni i permanentnie zagrożoną przez zewnętrzne siły. Zmienność wskazywanych przeciwników umożliwia natomiast rekonstruowanie granicy między „ludem" a jego wrogami w zależności od aktualnego kontekstu politycznego. Tym samym trauma trianońska może funkcjonować jako element szerszej struktury narracyjnej, która umożliwia ciągłe odtwarzanie populistycznej wspólnoty poprzez wskazywanie kolejnych przeszkód stojących na drodze do jej symbolicznie rozumianej całości.

Bio:

Europeista, student Uniwersytetu Jagiellońskiego. Specjalizuje się w analizie retoryki i działalności ruchów populistycznych w państwach Grupy Wyszehradzkiej. Ukończył studia licencjackie na Uniwersytecie Warszawskim, a także studiował w ramach programu Erasmus na Uniwersytecie Karola w Pradze. Obecnie członek Koła Naukowego Europeistyki i Koła Naukowego Studentów Stosunków Międzynarodowy na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Wyzwania polskiej polityki repatriacyjnej względem Polonii kazachskiej

Mateusz Bobek | Uniwersytet Jagielloński

Abstrakt:

Celem pracy jest omówienie problematyki wyzwań, jakich doświadcza polska polityka repatriacyjna obejmująca swoim zakresem Polonię zamieszkującą Republikę Kazachstanu. Omówiona jest historia wysiedlenia Polaków do Kazachskiej SRR w okresie istnienia Związku Radzieckiego oraz wpływ okoliczności historycznych na ukształtowanie tożsamości narodowej i wspólnotowości współczesnej Polonii kazachskiej. Autor przedstawia źródła polityki repatriacyjnej i omawia jej aktualne procedury pod kątem prawnym, administracyjnym, społeczno-ekonomicznym i socjalnym, analizuje skuteczność procedur, praw i przywilejów wynikających z prowadzonej polityki w kontekście efektywności integrowania i adaptowania się repatriantów w Polsce i z jej społeczeństwem. Skupia się także na omówieniu przepisów i procedur, które według jego oceny są nieefektywne bądź nie zapewniają wystarczającego wsparcia dla repatriantów w sferze prawnej i społeczno-ekonomicznej po ich przybyciu do Polski. Zaprezentowano rozwiązania, które mogą usprawnić proces repatriacyjny i mogą zapewnić lepsze wsparcie dla Polaków, którzy z niego skorzystali. Autor także przedstawia alternatywne działania od polityki repatriacyjnej, które może wprowadzić Rzeczpospolita Polska w swojej polityce obejmującej Polonię kazachską w celu poprawienia jej sytuacji społeczno-ekonomicznej i wzmocnienia związku z ojczyzną.

Bio:

Nazywam się Mateusz Bobek i jestem studentem II roku Studiów Eurazjatyckich I stopnia. Będzie to moja pierwsza konferencja, dzięki której mam nadzieję, że zdobędę doświadczenie do rozwoju naukowego. Głównymi obiektami moich zainteresowań jest historia współczesna Federacji Rosyjskiej oraz rosyjska polityka zagraniczna wobec Polski i innych krajów Europy środkowo-wschodniej. Interesuję się również historycznymi i współczesnymi ruchami politycznymi w Europie.

Figury pamięci jako ważny element zrozumienia historii na przykładzie Jana Pawła II oraz Imre Nagyego

Maria Anna Ślugaj | Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Abstrakt:

an Assmann wskazywał, że figury pamięci stanowią istotny element pamięci kulturowej, odzwierciedlając wartości i wzorce tożsamościowe danej społeczności. Ich analiza pozwala

zrozumieć, w jaki sposób przeszłość kształtuje tożsamość zbiorową. Co postać Jana Pawła II mówi nam o realiach PRL-u i dlaczego uznawano go za jedną z kluczowych postaci przyczyniających się do upadku komunizmu w Europie Środkowej? Jak Imre Nagy, węgierski premier i polityk, stał się symbolem walki o wolność i suwerenność narodową? Czy kreowanie bohaterów narodowych wiąże się z pomijaniem niewygodnych faktów z ich biografii? Pytania te skłaniają do refleksji nad rolą pamięci kulturowej w kształtowaniu narracji historycznych oraz selektywnym interpretowaniu przeszłości.

Bio:

Studentka III roku filozofii w komunikacji społecznej na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest zainteresowania naukowe skupiają się na kwestiach radykalizacji, terroryzmu, socjologii i filozofii dialogu

VICTIMIZATION

in Historical Memory and Memory Politics in Central and Eastern Europe: Contested Legacies, Identity and Politics

JAGIELLONIAN UNIVERSITY IN KRAKÓW INSTITUTE OF EUROPEAN STUDIES

KNE

KNON Koło Naukowe Obszaru Niemieckojęzycznego UJ

RESEARCH UNIVERSITY EXCELLENCE INITIATIVE